

Genmälen till revisionsnämndens utvärderingsberättelse för år 2018

1. Revisionsnämnden rekommenderar att man kontinuerligt utvärderar ändamålsenligheten i budgetupplägget i syfte att värna om funktionaliteten i ekonomistyrningen av stadens verksamhet och ekonomi. Som specifika exempel lyfter revisionsnämnden fram helhetsansvaret för stadens kollektivtrafik samt en entydig definition av budgetens bindningsnivå.
 - En genomgång kring stadens budgetupplägg och processer har inletts och kommer att vidareutvecklas i samband med de möjligheter som stadens elektroniska programvaror möjliggör. Detta och budgetarbetet och dess upplägg måste ses som en helhet. Förändringar i stadens ekonomistyrning kommer även att påverkas under år 2020 med tanke på de nationella krav som kommer i och med kommunernas elektroniska rapporteringsskyldighet beträffande statistikuppgifter till statskontoret.

2. Relaterat till stadgandena i kommunallagen betonar revisionsnämnden fortfarande vikten av en tydlig koppling mellan de övergripande målen i stadens strategi och de i budgeten ingående bindande målen för handhavandet av stadens verksamhet och ekonomi samt en analys av förverkligandet av dessa i bokslutet speciellt mot bakgrund av stadgandena i den gällande kommunallagen.
 - Uppföljning och analys i form av strategisk och ekonomisk rapporteringen utvecklas kontinuerligt för att öka transparensen i stadens verksamhet.

3. Invånarantalet i slutet av år 2018 var 15 285 invånare (2017: 15 288). Revisionsnämnden konstaterar att befolkningsminskningen är mindre än året innan men att trenden är utmanande och efterlyser konkreta åtgärder för att vända utvecklingen i enlighet med stadens strategiska mål och linjedragningar.
 - Stadens strategi och dess teman strävar efter att förändra den negativa befolkningsutvecklingstreden. Staden måste på ett aktivt, brett och fokuserat sätt arbeta med denna utmaning. Anpassningsprogrammet, som kommer att utarbetas under våren 2020, kommer att ha en punkt som berör befolkningsutvecklingen och under den skall konkreta åtgärder listas.

4. Enligt revisionsnämndens mening borde speciellt avvikelserna i statsandelarna ha kunnat identifieras och synligt anhängiggöras under budgetåret.
 - Staden följer de nationella prognoserna för statsandelarna vid uppgörande av budgeten för det kommande året. Här har avvikelser skett under året 2018 som påverkat stadens resultat negativt.

5. Revisionsnämnden rekommenderar att man framöver uppställer mål och mäter utfallet av dessa även för koncernens soliditet och skuldsättningsgrad i stadens budget, liksom konkreta resultatmål och budgeterade nyckeltal för de enskilda koncernsamfunden.

- Dessa processer, styrningsfunktioner och rapportering kommer att förbättras i och med utvecklingen av Stadens Koncerndirektiv.

6. Mot bakgrund av ekonomiska utmaningar betonar revisionsnämnden vikten av att fortsättningsvis värna om en god budgetdisciplin och fungerande ekonomistyrning.

- Staden ser det som mycket viktigt att ha en god budgetdisciplin samt tydliga och korrekta processer kring ekonomistyrning. Staden har för avsikt att under 2020 arbeta med att öka och bredda kostnadsmedveten inom hela staden. Detta för att man skall kunna utveckla stadens verksamhet under de ekonomiska förutsättningar staden står inför, så att man kan upprätthålla en balanserad ekonomi.

7. År 2018 uppvisar vattentjänstverket ett överskott om 212 t€, vilket är avsevärt bättre än det budgeterade underskottet om 192 t€. Omsättningen var större än budgeterat medan kostnaderna överskred budgeten blygsamt. Avskrivningarna var något lägre än budgeterat. Avskrivningarna torde öka också under kommande år på grund av saneringarna av vattenverken och rörnäten.

- Det goda resultatet för vattentjänstverket beror till stor del av att inkomstnivån till följd av bättre försäljningsinkomster var högre än budgeterat. Avskrivningarna för vattentjänster beräknas stiga på grund av saneringar och tillbyggnader av avloppsvattenverken i Pargas och skärgården, samt saneringar av ledningsnätet.

8. Revisionsnämnden noterar med en viss oro sjukfrånvaron som följer:

År	Medeltal per person
2018	13,4
2017	13,7
2016	13,9
2015	12,7
2014	11,4
2013	13,3

- Sjukfrånvaron, dvs frånvaro p.g.a. egen sjukdom och arbetsolycksfall, olycksfall under arbetsresa och yrkessjukdom registreras i löneprogrammet som

kalenderdagar. Det totala antalet kalenderdagar var 16899 kalenderdagar. För att kunna jämföra sjukfrånvarons utveckling under en längre period har sjukfrånvaron redovisats som ett medeltal per person enligt samma uträkningsgrund sedan kommunsammanslagningen 2009. Både antalet kalenderdagar och jämförelsetalet har varit relativt konstant.

En jämförelse med andra kommuner har visat sig svara svårt att göra eftersom uträkningsgrunderna varierar. En bättre jämförelse skulle vara antalet frånvarodagar i relation till årsverk.

Trots att sjukfrånvarodagarna varken ökat eller minskat nämnvärt, skulle det vara ändamålsenligt att utveckla riktade åtgärder för den grupp av anställda som har hög sjukfrånvaro. För detta ändamål har personaltjänster i sitt budgetförslag för år 2020 anhållit om resurser i form av löner och köptjänster för att starta upp ett arbetshälsoprojekt vars syfte uttryckligen är att minska antalet sjukfrånvarodagar.

9. I enlighet med vad som tidigare konstaterats har överskridningar noterats inom bildningsavdelningen samt inom social- och hälsovårdsavdelningen. Revisionsnämnden poängterar att budgeteringen bör göras på realistiska grunder samt att vederbörlig avdelning bör ansöka om tilläggsanslag från stadsfullmäktige då tecken på att beviljade budgetmedel inte kommer att räcka till visar sig.
 - Stadens absoluta mål är att budgeten skall utgå från de verkliga förutsättningarna för ifrågavarande år, både vad gäller inkomster och utgifter. Så fort en helhetsbild över det ekonomiska läget har skapats under året tar vederbörlig avdelning överskridning till behandling i det ansvariga organet. Varpå ärendet behandlas i stadsstyrelsen och stadsfullmäktige.

10. I samband med behandlingen av budget-ekonomiplanen 2018-2020 (§145/2017) beslöt stadsfullmäktige att stadsdirektören tillsammans med ledningsgruppen startar ett projekt där man går igenom verksamhetens processer och undersöker möjligheter att minska kostnader och öka intäkter. Enligt fullmäktiges beslut skall utfallet av projektet rapporteras tertialvis och i samband med halvårsrapporten till stadens styrelse. Enligt revisionsnämndens uppfattning har dylik rapportering uteblivit och en lägesrapport efterlyses således beträffande projektets framskridande.
 - Staden startade på våren upp ett samarbete med KuntaMaisema för att analysera och ge väggkost till det långsiktiga balanseringsarbetet och utvecklandet av processerna. Analysarbetet ger förutsättningar för att hitta rätt fokus för var staden särskilt borde utveckla sin kostnadseffektivitet och vilka de centrala processerna är som vi först skall utveckla. Analysen slutfördes under hösten 2019 och samarbetet fortsätter med workshops under hösten 2019. Ledningsgruppen har diskuterat metoden för arbetet och i september bekantat sig med Lean som modell för utvecklingsarbete, bl.a. genom en studieresa till Norrtälje. Stadsdirektören och

ledningsgruppen har som mål att med hjälp av Lean fortsätta kontinuerligt utveckla stadens processer.

11. Revisionsnämnden efterlyser en lägesrapport i enlighet med stadsfullmäktiges beslut §145/2017 gällande åtgärder för att minska staden kostnader och öka intäkterna.

- Staden har inlett arbetet under 2019 med att anpassa stadens kostnader till de intäkter staden erhåller. I samband med budgetbehandlingen för stadens budget 2019 beslöts i stadsstyrelsen 26.11.2018 § 250 att social- och hälsovårdsnämnden samt bildningsnämnden utreder och bereder åtgärder som ger långsiktiga inbesparingar på totalt 500.000 euro. Statsstyrelsen har på sitt möte 27.5.2019 § 110 behandlat ärendet och godkänt de av social- och hälsovårdsnämnden och bildningsnämnden framtagna åtgärdsförslag till långsiktiga inbesparingar.
- I samband med arbetet kring stadens budget 2020 och ekonomiplan 2021-2022 har arbetet inletts med att ta fram ett anpassningsprogram för stadens kommande år. Anpassningsprogrammet kommer att fortsätta under våren 2020 och därefter fastställas i respektive ansvarigt organ.

12. Revisionsnämnden noterar att Pargas Vatten Ab belastas av förvaltningskostnader i storleksordningen flere tiotalstusen €. Detta trots att bolaget inte haft någon verksamhet eller några som helst intäkter under de två senaste räkenskapsåren. Revisionsnämnden ifrågasätter kostnadsnivåns skälighet beaktat bolagets vilande status. Med dylika förvaltningskostnader äts bolagets kassa i praktiken upp under de närmaste åren. Enligt aktiebolagslagen ansvarar bolagets styrelse för bolagets förvaltning och för att bolagets verksamhet är ändamålsenligt organiserad. Revisionsnämnden ser fram emot att ärendet kan hanteras inom ramen för stadens koncernstyrning.

- Pargas Vatten Ab:s VD och styrelse har allt sedan 2015 arbetat med utredningsarbete pga. en fullmäktigemotion om att inte tillåta nedkörning och likvidering av Pargas Vatten Ab innan 1) alla bolagets förpliktelser och skyldigheter är grundligt utredda och 2) bolaget så snabbt som möjligt på nytt söker om tillstånd att få öppna sötvattenbassängen till en havsvik. Bolaget har både utrett juridiken i ärendet genom advokatbyrå och låtit utreda fågelbeståndet i sötvattenbassängen på nytt. Efter ett rätt omfattande utredningsarbete har Pargas Vatten Ab:s styrelse tagit initiativ till bildandet av en stiftelse för Ålöviken och föreslår att Pargas stad tar över de förpliktelser som bolaget har som övervaknings-, underhålls- och skötselskyldigheter. Om stadsfullmäktige godkänner planerna kan Pargas Vatten Ab omgående likvideras och de kvarvarande tillgångarna i bolaget tillfaller ägaren, Pargas stad.

